

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este

Készítéstek vissza nem adjuk.

Szerkesztőség: Wekerle-tér 67L.

Felelős szerkesztő:

Biró Pál.

Főmunkatárs:

Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félfévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér. Kadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 50. Hirdetéseket a legutóbbi évi árral arányban közzétek.

Friss szellő.

Sátoralja-Ujhely, szept. 14.

(Bp.) A napi politika dohossá teszi mostanában a levegőt. Minden legkisebb érdek-köröcskében nyílt és lappangó harc dúl. Elfoglalja a nemzeti erő nagy részét, leköti és a hasznosabb munkára mintegy képtelenné teszi. De nem is erről akarunk most írni. Csak éppen cikkünk háttéréről pingáltuk oda ezt a pár sötét vonást, hogy annál határozottabb formában domborodjék ki az a másik kép, a tulajdonképpeni, amelyről oly sok szó esik most országserte és itt nálunk is.

Örvendetesen észleljük, hogy néhány hónap óta Zemplénvármegye székvárosában többet cselekedtek a kultúra fellendítésén, mint sok esztendővel ezelőtt. Nem is említjük most az új iskolákat, erről már más helyen említést tettünk és reméljük többször nyílik erre alkalmunk ezután is. A magasabb civilizáció, a nagy társadalom kulturális fejlődése, a nyugoti haladás érdekében megindult szünügyi mozgalom az, amely hatalmas lendülettel nyomul előre Sátoraljaújhegyben.

A mozgalmat szeretik kicsinyíteni, szeretik luxus-akciónak mondani. De hisz ez nem csoda. Minden nagyságnak és épp így minden nagy mozgalomnak meg vannak a gáncsolói. De a mint a nagyságok a kicsinylők fölé helyezkednek és saját tehetségük erejének biztos tudatában haladnak előre, míg a romokba keresztül elérjük a virágokat, épp így a nagy mozgalmakat a vezetők ambíciójának, rátermettségének és buzgalmának ereje viszi előre: magával sodorja ezután az egész tömeget, lázasan, gyönyörrel emeli fel a nagy eredmények piedesztáljára.

Ilyennek látjuk mi előre is azt a lelkes ünnepséget, amelylyel a sátoraljaújhegyi új színházat meg fogják nyitni és még ennél is nagyszerűbbnek látjuk azt, amikor majd a megteremtett első téli színházi idény sikere után az Északkeleti Szini Szövetkezet létesítését keresztülvihetjük.

Mindezekhez immár megtette a város a második lépést is. Az új színház építése közben hozzáfogott az első téli színházi idény előkészítéséhez, hogy ezzel együtt a megnyitási ünnepséget tervezetét is előbbre vigye.

Dicsérni lehet csak azt a gondos és pontos figyelmet, amelylyel a szünügyi bizottság esztendőnké

sén a színháznak a téli idényre való bérbeadását javasolta. Megvitatták a kérdést. Vajon kinek és minemű biztosíték mellett adják bérbe a színházat? Vajon egyáltalán megnyissák-e most télen a színházat?

Es az utolsó kérdés szinte elmerült a tárgyalás közben. Hisz ez természetesen. Ha úgy látszanék is mostan még két hónappal a téli idény előtt, hogy a színház arra az időre megnyitható nem volna, hát akkor már most kell minden igyekezettel azon lennünk, hogy ez a látszat eltűnjék. Tagadhatatlanul igaz, serényebben kell a munkának menni, mint eddig ment. Mert e kérdésnél, mi is csak kérdéssel felelhetnénk: Mi végből készült a színház és milyen céllal, milyen indoklással ment keresztül az építés halaszthatatlansága, ha nem azzal, hogy az országosan észlelt szünügyi mozgalomban oly lépéssel menjük előre, amelylyel — már földrajzi fekvésénél fogva is — vezetőjévé legyünk a magunk szörű városok szünzészetének. Első látszatra nem is gondoljuk, mily nagy horderővel lehet ez városunkra és a vármegyére. A presztizs emelkedésével képzeljük csak el, micsoda előnyök járnak együtt.

És itt valljuk meg, hogy úgy a szünügyi bizottság elnöke, mint a polgármester fején találták a szegyet: az első téli idény sikerével akarnak vezető szerepet kivívni, és csak ezután a Szini Szövetkezet megalakítani. Mint minden egészséges eszme, úgy ez is tiszta és világos. Hát nem természetes valami, hogy csak akkor vesznek valakit komolyan, csak akkor lehet valakinek döntő szava, ha az a valaki, már tényleg *szalakli*-vé lett. Ugyan milyen jogot formálhatna a város a szövetkezet megteremtéséhez, ha előbb ki nem vivja azt a jogot a tekintélyével? Ennek a kivívásán akarnak fáradozni: úgy mondták a szünügyi bizottság ülésén.

És folytatják a munkát azzal, hogy bérbeadják a színházat. Bérbeadják az első téli idényre oly igazgatónak, aki mintegy újonnan szervezett társulattal, teljes azonoságot lát a saját intenciójában és a város mozgalmában. Mai színházi rovatunkban közzétett kérvényben teljes programmal lép elő: Halassy Béla az új szünigazgató. A budapesti Nemzeti és Magyar Színház és a kassai Nemzeti Színház volt tagja, művezetője lesz az új direktor. Szünész körökben oly előnyösen ismert színházi egyéni-

ség, akinek az Országos Színész Egyesület tanácsa egyhangú határozattal adta meg a szünigazgatói engedélyt. Szinte véletlenséget látnunk benne, hogy egy igazgatói karrier és egy fontos kultur terülem új érája egyszerre kezdődik. És mi ennek a véletlennek valami nagyon sikeres jövőt mérünk jósolni. Nem tudjuk, a bizalom-e, amelylyel Halassy iránt viseltetünk, vagy az a hit, hogy egy kezdő direktor — aki szép mulattal a háta mögött — pályafutásra indul, kell, hogy mérhetetlen ambícióval igyekezzék honorálni azt a bizalmat, amelylyel őt egy új akcióiranduló város megtisztelte.

Mi biztosan hisszük, hogy a kettős, őszinte, hazafias és rokonérzelme a kölcsönös megértésben: kulturánk vezetőinek elévülhetetlen érdemeiket, egy teli munkakedvvel induló szünigazgatónak pedig — nevet és jövőt tognak szerezni.

Sárospatak, 1900. szept. 15.

Kik félnek ettől a párttól? *Wiczmány* Ödönnek lapunk előző számában közzétett a szerkesztőhöz intézett levele mintegy támadólag fordul hozzánk, hogy agrár-párt alakulásáról írunk. Mi nem vonjuk kétségbe *Wiczmány* Ödön politikai tájékozottságát. Nem is akarjuk mondani, hogy ez nem volna épp oly hülyeség, mint a miénk. — Megirtuk már többször, hogy politikai információkat határozottan amellett szol, hogy a parlamentben igen különös alakulással bontakozik egy agrár párt. És most csak azért említjük fel ezt ismét, mert a *Pesti Hírlap* esztendőnkéi vezércikkében a mi értesülésünkön hasonló értelemben említi, hogy a néppárt verandós állapotban van egy politikai csecsemővel. Ez az a bizonyos agrár párt. Még a *Pesti Hírlap* értesüléseit sem akarnók a *Wiczmány* ur tájékozottsága fölé helyezni, csak éppen megemlítjük, hogy nevezett lap miképpen ír erről a néppártból születő új pártról:

„A gondos anya ezt felokoztatni kívánta gyermeknek szánta, elég bölcs elvételással. Sajnos, ebben a dologban többen is bűnösök. A szabadelvű urak is szeretnek olykor a tilosba járni. Azonban a pater est incertus. Ambátor talán épen az az igaz apa, aki legjobban dohog ellene. Körülbelül úgy van az, hogy ezeket az agrár-irányzatokat nálunk nem is annyira a földbirtokos urak és parasztok, hanem azok csinálják, akik az agrárizmst szükségén felül is poecoklják és ezzel a meg nem érdemelt közfigyelmet melléje kergetik.”

Azért félnek ettől a pártalakulástól azok, akik úgy látszik igen kényelmesen hódolhattak az agrár szélsőségeknek a szabadelvétség cége alatt.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

× **Megyei közgyűlés.** Zemplénvármegye ez évi szeptember hó 26-án rendes közgyűlést tart. A gyűlés tárgyszózatának első pontja: A tisztikar fizetésének felemelése folytán a költségvetés fedezésére 2% vármegyei pótdadó megszavazása. Azután közművelődési célokra 1% vármegyei pótdó megszavazása. Ugyanekkor töltik be a választás útján a Füzesgyőr György elhalálozása folytán megüresedett *varannói fősolgabírói* állást és ezen választás folytán megüresedett többi állásokat. A belügyminiszterium által jóváhagyott *honnanai második solgabírói állást* és ezen állás betöltése folytán netalán megüresedett többi állásokat. Végül a közgazgatási bizottságban megüresedett állást töltik be a választás útján. Választások után több fontos ügy kerül tárgyalásra.

× **Felfüggesztett rendőrbiztos.** Amint Sárospatakról írják, *Barthos József* fősolgabíró T r e n e c s e n y i Pál rendőrbiztos visszalelése és szabálytalanságok miatt hivatalától felfüggesztette és ellene a fegyelmi eljárást elrendelte. A helyettesítés a képviselőtestület joga lévén, e célból a közgyűlés és hó 24-ikére hivatott össze. Megjegyezzük, hogy ennek a felfüggesztésnek a Takács-féle bankgyártáshoz semmi köze.

× **Tisztújítás Varannón.** Varannón és hó 11. és 12-én ettették meg az előjárásági választásokat. Főbírónak *Gál Sándor* gyógyszerész, bírónak *Kerkes Antal*, főbíró *Ledermann* Adolfot, hitesekeknek *Csalja József*, *Béres József* és *Sepitko József*et választották meg.

× **Sárospatak hírsége.** Sárospataki polgártól kapjuk a következő panaszos sorokat.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Hogy Sárospatak mily hírhedt egy rövid idő óta, annak oka nem csak az itt lakó *Malus homo patiensis* -ekben rejlik, hanem nagy rész közre játszanak a *Pörlimények* is.

A legutóbbi véletlen játéka, hogy *Takács Zoltán* a nemzeti hamis bankó gyártat itt nálunk az alsó határban állította fel, nem kissé emelte városunk nevezetességét.

Ez alkalmából el nem mulasztatom, hogy meg ne jegyezzem, miszerint annak, hogy a 128 tanyával bíró alsóhatár, mely közigazgatásilag a sátoraljaújhegyi fősolgabíróhoz tartozik, két csendőrs alá van osztva, a patáki és a karádihoz, nagyban közrehat arra, hogy bizony az alsó határban a közbiztonság nagyon is bizonytalan.

Hogy kiben van a hiba, nem tudjuk, annyi azonban bizonyos, hogy a karádi csendőrs területéhez tartozó *Halász Szabó Sándor* tanyáján volt a bankönyomda és július 15-étől augusztus 21-éig azon a tanyán lakott olyan notorius körözött ember, mint *Takács Zoltán* és *Oravetz János* nyomtató a hamis bankót, a bankóprést a Tiszán át szerken szállították és a karádi csendőrs erről mit sem tudott.

Tudtukkal *Barthos József* fősolgabíró többször felszólalt a közbiztonság érdekében arra nézve, hogy a sárospataki alsó határ egész terjedelmében a sárospataki csendőrsökhöz csatoltassék és hogy az órs létszáma megérsőbítettessék, mert képtelenség, hogy

oly kis létszámú órs, mint a patak, a közbiztonság követelményeinek eleget tegyen, ha az alsó határ anyáit figyelemmel akarja kísérni.

Amint tudjuk, a legutolsó közig. bizottsági üléshez jelentést tett és a helyzet feltárása mellett újból kérte, hogy a pataki alsó határ a sárospataki csendőrszökhöz osztható be és ennek szemelvénye szükséghez mérten megszaporították.

Nem tudjuk, intézkedett-e és miképp a közig. bizottság, de ha nem intézkedett, ajánljuk, hogy a főispán mint az alispán figyelembe, hogy a közbiztonság és közrend érdekében eme nagyon fontos és alkalomszerű felszólalást államrendészeti szempontból az illetékes köröknek befolyásailkal érvényesítsék.

Nemesak a népből van a hiba, a kormányzatnak vannak szintén hibái és kötelezettségei.

Csudálatos, hogy a közigazgatási hatóság a Takács által készített bankok leírásait még maig sem tette közzé. Pedig majdnem hihetetlen, hogy Sárospatakon és környékén ezekben egyes példányok forgalomba ne lennének. Különböző itt nálunk általános a hiedelem, hogy a folyamatosan lévő nyomozás Halász Szabó Sándor és fia, Imrén kívül, akik már hűsölnek, még több áldozatot is fog kívánni.

HIREK.

Olcsó koszt.

Sátoralja-Ujhely, szept. 15.

A sárospataki tanítóképzede nagyraesült tanárikara nagy dolgot adta magát a napokban: beavatkozott a tanítóképzedei növendékek legintimébb ügyébe és úgy határozott, hogy a szegénysorsuk számára fellépett közéletű *versenytárgyalás alá bocsátja*. Eddigigé huszonkilenc krajcárakat fizetett a miniszter a pénztelen növendékek egynapi ellátásáért, lassuk csak — gondolta nagylelkűen a derék tanári kar — hátha kevesebb pénz is meg tudja tinni a pénztelenek gyomrát.

S a versenytárgyalásnak — tény a mi tény — fenomenális sikere volt. 17 mond: tíz-néhét ajánlat érkezett be, amelyek tisztelegnek nyilatkoztak huszonkilenc vasnál is kisebb összeg ellenében elvállalni a szegénysorsú növendékek ellátását. Három óra hosszat tartott tárgyalás, beható, a legkisebb részleteket is felőlt, komoly tanácskozás után a tanárikar végre a 11. számú Olcsó koszt. jelligével ellátott ajánlatot fogadta el. S ezzel el lett érve az, amit még a legvérmesebb optimisták sem reméltek volna sőbb: az tuduillik, hogy az állam ezentul nem huszonkilenc, hanem csak huszonhárom krajcárt fog fizetni egy szegénysorsú növendék ebédjéért meg vacsorájáért.

A siker az kétségtelen. A tanárikar beavatkozása oly kolosszális eredményt járt, hogy a miniszter táncolni fog örömben. A tudat, hogy huszonkilenc krajcár helyett ezentul csak huszonhárom kell kiutalványoznia, egyenesen az égbe fogja őt emelni. Boldogságának éppugy nem lesz határa, mint nem volt a Goethe pástorának. S miként a sorok írójának, úgy a miniszternek is az lesz ezentul a kedvencnótája, hogy: képpedel ébredtek, képpedel alszol el. Mar mint a sárospataki tanítóképzede tanárikarának a képpel.

Csak az a kérdés éppen, hogy maga az ifjuság, mely isten elhatározásánál fogva a miniszter kosztjára van utalva, hogy az is így fogja a lét dolgot. Alig hiszem. O bizonyára tudni fogja, hogy barmily jelentéktelen egyébként is a különbség 29 és 23 között, oly nagy a differencia a két összeg fejében kiszolgáltatandó ellenértékek között. Mar maga a huszonkilenc krajcáros ebéd meg vacsora sem valami lucullusi; hát még a huszonháromkrajcáros!

Vagy azt hiszi a melyen tisztelt tanártestület, hogy az a segély, amiben a szegénysorsú növendékek ezidőszert részestül, hogy az ajándék is így jösziv-

vel meg türelmességgel kell azt fogadni? így is, úgy is? O akkor téved. A segély fejében az a szegény diák egyebet se tesz, mint tanul és tanul. És tanul úgy, hogy megérjen az életre, hogy hasznára valjék aztán hazájának, népének és kulturájának.

Tehát nem ajándék az a segély. Ha meg nem az, hanem egy őt jogosan megillető dolog, akkor úgy kell azt adni, ahogy megérdemli!

Kár volt, nagyraesült tanárikar, kofaszerű alkudozásokba bocsájtkozni csak azért, hogy az államnak ezentul ne huszonkilenc, hanem csak huszonhárom krajcárt kelljen fizetni egy ebédért meg vacsoráért.

A történeti hüség kedvéért megjegyzem, hogy igazgatója távollétében tartotta meg a tanárikar azt a bizonyos versenytárgyalást.

(P. K.)

— **Kossuth Lajos.** Szeptember hó 19-én lesz a születés napja *Kossuth* Lajosnak, ragyogó világok dalhatatlan alakjának, a független Magyarország örökke elő szellemének. Kossuth Lajos egyénisége elválaszthatatlan font egybe a független magyar nemzet eszméjével, e kettőt egymástól elválasztani nem lehet. Úljunk esendes, szabbeli ünnepet Kossuth Lajos születés napján és rojjuk le benső legyeletlenket a független Magyarország legnagyob, legdicsebb harcosa előtt, ki drága hazánkat elaraszította végtelen szellemünk a fényével.

— **Eljegyzés.** *Édvi* Sándor kassai lakos jegyet váltott *Némethy* Jolán kassasszonyal Homonnán.

— **Művészestély.** Egy kütönő művésztsárság: *Rákosi* Szidi a nemzeti színház tagja, *Fedák* Sári a népszínház tagja és *Polonyi* Elemér zongoraművész e hó 21-én, pénteken a vármegyeház díszterében művészestélyt rendeznek. Jegyek 5, 4, 2, és 1 koronájával már mostantól kezdve Landessmann Miksa és társa könyvkereskedésében kaphatók. Jegyek előjegyzése nem eszközölhető.

— **Mind elviszik a legények elajét.** Ósz van. A természet lassan haladokk. A vadrigócs pásziton megsargul a fű s a lombdús fákrol csendesen perog a hervadtlevél, egyre nagyobbodik a dörgő avar. A posta violaszín pecsét alatt hosszú leveleket röpit széjjel a falukba. A leveleken katonának hívják a besorozott legényeket. Estétkint szomorú nótába öntik az elválás fájdalmát a katonasor alá siető legények. Mert ma, holnap itt van október elseje s be kell majd rukkolni. A behívó leveleket most küldik széjjel az egyes hivatalk.

— **A lasztóméri ev. ref. templom felavatása.** Nagy ünnepségek közt ment végbe e hó 9-én a felső-zeplényi ev. ref. egyházmegyébe kebelezett lasztóméri ev. ref. egyház templomának felszentelése. A templomszentelésre szept. 8-án lejött a került 84 éves avar főpástor. *Kan* Bertalan püspök is. S. A. Ujhelytől kezdve vellejték *Dokus* Gyula es. és kir. kamarás, emi. vil. tanácsbíró, *Dokus* László emi. vil. főjegyző s vármegyeyei aljegyző, *Hajzer* Endre esperes. A vonat délután 3 órakor érkezvén meg N. Mihályba, az állomáson fényes küldöttség várakozott a püspökre. A város s a környék notabiltásai, ezenkívül vallásfelekezeti különbség nélkül minden rendű és rangú közönség. Először *Fűszery* Tamás a járás nevében, aztán *Sulyószky* István városi ügyész a város nevében mondott üdvözlő beszédet. A püspök mindkét beszédre külön-külön felelt s mindkét válaszában kiemelte, hogy ő hosszú 60 éves lelkesítő pályája alatt vallás-különbség nélkül minden embert egyenlően szeretett és ha alkalma volt, különbség nélkül jött tét mindenkivel, mert egy az Isten, ha a szertartások különbözök is: *egy hazának vagyunk gyermekei*, nekünk testvéreink nimenek s öpen ezért, de meg Isten törvényénél fogva is szeretnünk kell egymást: *ő nyugodtan hajthatja le fejét a halálos álmora, mert a szeretet törvényét mindenkor igyekezett betölteni*. Kéri, buzdítja a meg-

jelenteket, hogy szeressék egymást, mint egy Istennek, egy hazának gyermekeit. Aláást kért végül a járásnak s városnak minden rendü-rangú és felekezeti közönségére s körte a főszolgabíró, hogy adja át közönséget a főispánnak, mert valahányszor e vármegyey területére lép. A hatóságok részéről is mindig a legelőkényebb fogadtatásban részesül. Lasztómér község előtt *Olchény* Bertalan, a n. mihályi fiok-egyház gondnokja üdvözölte a püspököt, a paplakon pedig *Virág* József lelkes. A 9-én véreben templomszentelés alkalmával délelőtt 10 órakor kezdődött meg az ünnepele, a midőn is a templom előtt *Virág* József átadta a templom kulcsait a püspöknek: a püspök átévén a kulcsokat, felnyitotta a templomot az atyának, fiúnak és szentlélek nevében. — A zsufolekezeti meglett templomban, ahol gyülekezeti éneklés után a püspök mondott egy remek felszentelő imát.

— **Péter** Mihály kis-zari lelkes tartott igen szép egyházi beszédet. Urvacsorat beszédet *Tudja* Mihály deregnői lelkes tartott s az urvacsorát *Soltész* Gyula kisráskai és *Hutka* József bánoezi lelkesek segítségével közistotta. Kint a szabad ég alatt a tótajku népek *Kis* Tamás mázeai lelkes prédikált. Újnap után a paplakon és *Szemere* Géza főgondnoknál ebéd volt. A püspök *Szemere* Géza vendége volt. Itt több sikerült toaszt hangzott el. A püspök pedig hűfőn a délutáni vonattal elutazott.

— **Bucusu.** Szeptember hó 8-án kassasszonynapján Nagymihályban a szokasos bucusu tartott meg. A hívek közül igen sokan jelentek meg az istentiszteleten, melyet a vinnai és nagy-zalacszei román kath. plébánosok fényes segédlettel végeztek.

— **Végzetes baleset.** Végzetes baleset érte a napokban a helybeli gymnasium IV. osztályának egy derék tanulóját, *Nagy* Ödönt. A Vörös ökrökben elszállást hintagépét nézte a fiu, miközben a sebese hintázó gépnék egy hajtója úgy gyomrán talalta, hogy menten összerogyott. A gyorsan előkerült orvosi segítség közbenjárására a kis fiut felvittek Budapestre, a kórházba, ahol azonban — mint értesülünk — nem lehetett már rajta segíteni, mert a szegény diák pár órai iszonyu kínok után meghalt.

— **Nyilvános nyugta.** A Sárospataki takarékpénztár r. t. 50 koronát, a Hegyalja mádi takarékpénztár 30 koronát adományoztak a Sátoralja-Ujhelyben felállított Kossuth-szoborra. Fogadják a bizottság halás közönsége. Sátoralja-Ujhely 1900. szept. 14. *Widder* Gyula biz. pénztárnok.

— **Murka Tóni tragédiája.** A fakó képi cigányfiút, akiről ez a szomorú irásunk szól, ott láttuk naponkint a bandában, a terített asztalok végénél, ahol fehér fényt szórnak a gázlángok a barna emberek arcára, ahonnan fűszál a lelket remegtető édes-bus magya nőra, deris hangulat támad a szivekben, a vér fölpezsdül, az asztalok fölött összeeseg a pohár s jökedy, elevenség és szilajság árad széjjel. Ott huza ő is a többiekkel együtt a sok szép és vidám nótát, igaz lelkesedéssel és tüzzel. És ilyenkor mosolygott az area és ragyogtak a szemei. Egy-zerre csak elűnt fehér arcáról a mosoly, a derültésg borongó árny váltotta föl. Sze-meinek fénye is lohadt, fátyolozott merevség űlt rá. A karja meredezett, a lelkesedés, a tűz, mintha teljesen ellobbant volna, már csak önkéntelenül jártatta vonját a többiek után. Ha a primás jelt ütött a száraz fán, a faképi cigány fiu megremegett; később már reszkettett is, ekkor már nem volt érzés a lelkében, a tűz ki-aludt belőle. . . . És egy napon mást ültettek a szerenesetlen Murka Tóni helyére. . . . Ot pedig ma bevitték, oda-föl a Lipótmezőre abba a nagy kórházba, melyet örültek hazának neveznek s amelynek ormán fekete árnyék borong szüntelenül: a tönkretett élet gyászos fátyola.

— **Az új husz koronások.** A hivatalos lap közli, hogy az Osztrák-Magyar Bank e hó 26-án új 20 koronásokot hoz forgalomba. A huszkoronások rétalakja 135 milliméter széles, 90 milliméter magas. Mindkét oldalon vízjegy nélkül készült papíron vannak nyomtatva, az egyik oldalon magyar, a másikon német szöveggel. A felülynyomat mindkét jegyoldalon vonatsorokkal rezben fekete pontsorokkal, kapcsolatos huralakú zöld guilloché rajz, mely az írásmező közepén a zöld alaptól fehéren kiemelkedő 20 szmot tartalmaz. A bankjegy kiállításá igen művészi, több színű nagyon izléses rajz díszlik mindkét oldalán.

— **Megölte az urát.** A zsozoki patakban esendes morajlással zuhog a víz. Gyóles ruhájában, piros karmazsin szimában ül a vadlottak padján egy szomorú asszony, Szomszédsga s a surnyos perkolab, mögötte ül a férfi, aki végrehajtotta a szerető tekintetere a szörnyü bünt és megölte az urát. Haláláspadit az arca, a melyen beesett szemek már előre sejtik a borzasztó végzetet. A szemekből kialudt a régi tűz, a kezét terde fölött összekulcsolva görnyedten ül a szerenesetlen asszony, ki megölte hitetésárát. Éjszakának idején kivitték a hideg tetemet s beledobták a Zsozok zuhogó patakáb. Mikor elvezették borzalmunkajukat — összeültek. Egy hűnös asszony s egy élve ches-esabító. A nem megvadait dühvél tört ki az asszonyból, mikor odaszoritotta magához a jól elvezgett munka után a férfit, a szeretőt, kiért elkövette a szörnyü bünt s megölte az urát. A zsozoki patakban esendes morajlással zuhog a víz. Mikor a hosszú ölelésből felocsudik az asszony, fűtebe zug a patak locogása. Az agra elhomályosul. A hideg víz pedig mossa a még hidegebb hullát. Borzongás futja végig a tagokat. . . . el kell innen menekülni, futni tövisen, árkon keresztül, valami hájt el messze. A lélek nem pihen, a léz gyötör. S mikor vége a szenvedélynek, az érzéki vagy kielégítése után következik a szomorú ebredés. . . . a börtön. A megöt férj nyugszik a fekete földben. A szerenesetlen asszonyt elviszik messze földre, a honnan néhez a visszatérés s a hol nincs szerető, nincs vágy, csak egyhanguság és sötét komor falak. . . . Mária-Nostra.

— **Ausztriába szóló levelezések bérmentesítése.** A sátoraljai helyi posta-és táviradhivatal következő sorok köz zétérelve kérte fel lapunkat: Az oszt rák postaigazgatás már ismételen felszólalt a Magyarországból Ausztriába elgátelenül bérmentesítve feladott levelezőlapok nagy száma miatt. Ujabban eszközött feljegyzések szerint egyedül a bécsi központi levélkézbesítő hivatalhoz hat hét legrfoga által 35,260 elgátelenül bérmentesített levelezőlap érkezett Magyarországból. Ezen hibábérmentesítés azon körülménynek tulaj donítható, hogy a közönség a f. év január hó 1. ével életbe lépett tarifális változásokat még most sem veszi figyelembe s Ausztriába szóló levelezőlapjait még most is 5 fillér helyett 4 fillérral bérmentesíti. A közönség tájékoztatására ez alkalomból ismételen közöljük, hogy a külföldre szóló egyszerű levél díja 25 fillér, a levelezőlap díja 10 fillér. Ausztria, Bosznia, Hercegovina, Németország, Szerbia és Montenegroval való forgalomban pedig a levél díja 10 fillér, a levelezőlap 5 fillér.

— **A dalárda közgyűlése.** A sátoraljai ujhelyi dalárda ma délután 5 órakor az állami elemi iskola helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyen az egy-let pártoló és működő tagjai ezuton meghívatnak. A közgyűlés tárgyai: 1. *Spillenberg* Barna egy. elnöknek all-saról tett leköszönése tárgyában beadott jelentésének felolvasása. 2. Elnöki választás. 3. Egyéb indítványok.

— **Tüz.** Hegyi községben a mult hét ten tűz volt, állitilag kis gyermekek okoztak a vést, mely mintegy 40 lak-épületet és mellékhelyiségeket hamvasztott el. Megréggett sok takarmány is, mely alig lesz pótolható. A tűz két napig tartott.

Azt nem tudom, hogy az ezen ügyek ellátásával megbízott tisztviselőt ki rendelte ki, de a törvény világos intenciója az, hogy a megbízott tisztviselő ügykörét kizárólag a községi bírások képeze, ha pedig ez keresztülvihetően, mindenesetre ez legyen legfontosabb feladatai, közigazgatási teendőket pedig csak akkor végezzen, ha ez nem az igazságszolgáltatás rovására történik.

Elérkezvén a tárgyalások határideje, azok nagyrészt meg sem tarthatók, mert az ítélesek szabálytalanul, elkésztetten, rendszeren a tárgyalás előtti napon történnek, a miért a tárgyalások elhalasztandók.

Ha pedig ítéletet nyertünk, azok rendszerint végre nem hajthatók, mert első sorban késik a jogerőre emelkedés, nincs a ki azokat elintéztesse, bírassa, kézbesíttesse, miután az illető tisztviselő az ítélet meghozatalával feladatát megoldottnak tekintti, — pedig a községi bíróságok számára kiadott ügyviteli szabályok őik §-a értelmében az írásbeli teendőket rendelést tanácsú városokban maga a bírásokozás gyakorlására kirendelt közigazgatási tisztviselő vagy az irodai személyzet egy tagja teljesíti; de másodszorban továbbá a legnagyobb akadályok az ítélet végrehajtásánál merülnek fel.

A törvény itt is világosan írja, hogy a végrehajtás egy e végből rendelt hivatalos személy által fogantatosítottik, az azonban a törvény ezen strikt rendelkezése városunknál szintén nincs megtartva.

Mert mit látunk? Hol az egyik, hol a másik irnoknak lesz kiosztva az ítéletek végrehajtása, kik azonban sok má: egyéb teendőkkel, nevezetesen iktatással, adóbejárással stb. lévén elfoglaltva, szeretszét mozognak, sohasem találhatók, nincs meghatározott idő a jelentkezésre, — akkor fogantatosítják tehát a végrehajtásokat, a mikor az elbírt egyéb közigazgatási teendőket elvégezték avagy ezen hivatalos működésükkel a végrehajtási cselekmény egyidejűleg meg történhetik, — csak természetes, hogy az ilyen végrehajtás a fél közbenjötté nélkül, a legnagyobb felületességgel történik és tulajdonképpen semmi eredményre sem vezet.

Ezek volnának tehát azon bajok, melyek orvoslást kívánnak, — első és legfontosabb kötelességünk tehát *tisztviselői személyeinket megfelelőleg szaporítani*, hogy a polgárság vitalis érdekei kielégített nyerjenek és csak azután legyen gondunk egyébre is.

Dr. Róth József.

× **Fizetésektelenség.** *Bilanovits* István sátoralja-ujhelyi bejegyzett kereskedő, fizetési kötelességeinek eleget tenni nem tudván, fizetésektelenséget jelentett be a vagyonára a csőd elrendelését kérte.

× **Uj gyár Sátoralja-Ujhelyben.** A Sátoralja-ujhelyi Takarékpénztár 100,000 koronával a tőkével petróleumfőmítőgyárat létesít városunkban. A helyszíni

szemlét a múlt héten ejtették meg — mint értesülünk — a legkedvezőbb eredménnyel jart.

TÖRVÉNYSZEK.

§ **Esküdtészeki tárgyalások.** A helybeli kir. törvényszéknél az esküdtészeki tárgyalások ez évi október hó 15 én veszik kezdetüket. Az esküdték névsorát már a napokban össze fogják állítani.

§ **A haragos csizmadiamester.** Szügyi Mihály, helybeli csizmadiamester, az a haragos ember, akiről szó van. Együtt dolgoztak este a műhelyben, mikor Szügyi úgy meharagudott valamért, hogy kalapácsával ráütött a munkasztal fölött lógó petróleumlámpára. A lámpa felborult, minek következtében az asztal mellett dolgozó *Grese* Ferenc súlyos égési sebeket szenvedett. A törvényszék tegnap vonta felelősségre a haragos csizmadiamestert, aki azzal védekezett, hogy a lámpa magától borult fel. A helyszíni szemle megtartása után Szügyi Mihályt a törvényszék felmentette.

§ **A felségserető Sátán.** Tokajban ez év március 15 ikén a szabadság, egyenlőség és testvérség dicső napját ünnepelték. A város főterén beszélt a szónok s lelkes szavakban méltatta a nap jelentőségét. A beszéd a király életéről végződött. Egyszer a közönség sorából kivált Sátán Imre odaváló bogzár s harsány szóval a király személyét sértő szavakat mondott. A felség sértő szavak a Sátán közelében álló rendőrbiztos is meghallotta és azonnal letartóztatta a felségseretőt. Ma foglalkozott ez ügygel a kassai kir. törvényszék Szirak Barna elnökölte mellett. Szavazói bírák voltak: Bodnár és Nyékhelyi. A vádat Hódy Sándor kir. ügyész képviselte. A tárgyalás során beigazolást nyert, hogy Sátán Imre az inkriminált kifejezésekkel a király személyét tényleg meg sédtette, mire a kir. törvényszék a btkv. 140. §-nak alkalmazásával 8 napi fogságra és 1 évi hivatalvesztésre ítélte. A vádlott és az ügyész az ítéletben megnyugodtak.

A szerkesztőség üzenete:

D. Gy. Melyben Legközelebb átolvassuk és üzenünk

Hangulatok. Annyira subjektíve még sem szabad írni. Egyhangúvá, szárazzá válik az egész úgy, hogy szinte nehezebbé esik az embernek az elolvasása. Próbálkozzék meg más fajtájú dolgokkal.

M. A. Homonna. Már megüzentük önnek egyszer a különbséget. Előjárók a katonai vezérkari irodákban s a miniszteriumokban vannak; fellelők meg azok, akik rangban följebb vannak. De egyikéktől sem lehet a különbséget meghatározni, mert úgy a vezérkarban, mint a miniszteriumokban is az előjárók egyzersmind fellelők.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Alapi Salamon Géza-féle

SZULINI

Korona-forrás

legszénsavdusabb nem másavval telített

természetes ásványvíz.

Kitünő gyógyital gyomor-, bél-, hólyag-, légsző- és gégehurut ellen.

HAZÁNK LEGJOBB BORVIZE.

Savanykás borral, vagy főleg nők és gyermekek részére gyümölcs-szörppel vegyítve felséges hűsítő italt szolgáltat.

Kapható: S.-A.-Ujhelyben

Malártsik György

fűszer-, esemegő- és ásványvíz üzletében.

NYILT-TÉR.)

Nyilatkozat.

Olvassa Darvas József nyilatkozatát, azt hinné az ember, hogy tényleg lehet a szerencsésen is fehérré mosni. — *De kérjük*, lehet-e valakinek oly kizárólagos joggal henevegni, a melyre szabadalma nincs.

Nem óhajtunk a közegészség kárával saját javunkra főként követelni. — Igen is annak tudatában gyártunk oxigénvizet, hogy ahhoz bárkinek is joga van, tetszik-e ez önnek, azzal nem törődünk. — valamint azzal sem ha bármily kintornás gyártja is és házal is vele. — Azt azonban ajánljuk Önnek, hogy mielőtt *aratásra* jönné, mutassa be *szabadalmát*, melyet oxigénvíz gyártására kapott; mert tudunkkal ily szabadalma Önnek ez idő szerint nincs. — Mi *europakirú tudósok* által legtisztábbnak talált oxigénből gyártunk oxigén vizet s e tekintetben Önt akár az anyagban, akár az üvegekben utánozni nem kívánjuk.

Kecskem hajhászából eredő sértegetéseire pedig nem találunk ezután önhöz méltó választ, hanem igen is bírói uton veszünk magunknak elégtételt.

Miután pedig Önnel és nyilatkozataival többé foglalkozni nem óhajtunk, mert arra érdemesnek nem tartjuk; — az általunk gyártott oxigénvizet nyugodt lélekkel bocsajtyunk úgy a közegészségügyi hatóság, mint a nagyközönség bírálatára.

Sátoralja-Ujhely, 1900. szept. 15.

Egyesült szik- és oxigénvíz-gyár.

* E rovart alatt közölték a szerkesztő nem felelős.

Szivattyuk Mérlegek

minden neme, házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb célokra. Legjobb gummi és kender-tömők.

26—17 Mindenféle csövek.

I. Schwarzenbergstrasse 6.

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság

W. GARVENS, Bécs

I. Wallfischgasse Nr. 14

Kaphatók gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezeteki üzletekben, knt-furováltatónál — Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérlegeket.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Első zempléni megyei honi butorcsarnok.

S.-A.-UJHELY.

Van szerencsém tisztelettel a n. é. közönségnek b tudomására hozni, hogy egy *nagy bevásárlásról* haza érkezvén, ez alkalommal azon szerencsés helyzetben jutottam, hogy

BUTORRAKTÁRAMAT

a legmodernebb *szalon, ebédlő, és hálószoba berendezésekkel* óriási választékban bővíthetem ki.

Tekintettel pedig azon körülményre, hogy ezen nagy bevásárlásom alkalmával *egész raktárkészleteket vettem meg*, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy *mától fogva árunt sokkal olcsóbb áron hozhatom forgalomba mint ezelőtt*. Miért is kérem e kedvező alkalmat meg ragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig, úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

63—53

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Szőlő-gazdák, borkereskedők, községek és tűzoltósági egyesületek
figyelmébe.

DEUTSCH ADOLF

alapít. 1890-ben. első s.-a.-ujhelyi hordó gyára alapít. 1890-ben.

S.-A.-UJHELY.

Van szerencsém becses tudomásukra hozni, hogy a
sátoralja-ujhelyi

hordó-gyáramban

mindenféle nagyságu hordókat készítek, a legkisebb ántalag-
tól a legnagyobb hordóig, valamint

szüretelő, taposó és fürdő-kádakat

minden megrendelendő nagyságban, a legjutányosabb árban.

Különösen ajánlom a t. községek, gazdák és tűzoltó-
egyesületeknek a nálam készített

vizes-hordókat

(gömbölyű vagy ovál)

mely kitűnő gyártmányaim számtalan község és tűzoltó-egye-
sületnél használatban van és melyek még eddig minden más
hasonló gyártmányok közül jóságuk és tartóságuk által ki-
tűntek.

Fontos! Hordó-gyáramban, mely már több év óta
fennáll, csakis a legjobb minőségű hegyi tölgyfa anyagot
használok, de kívánatra elvállalok mindenemű fenyőfából
készítendő munkákat is, és képes vagyok bármily rendelésnek
a legrövidebb idő alatt eleget tenni.

Számos rendelést kérve, maradok kiváló tisztelettel

Deutsch Adolf

hordó-gyáros

S.-A.-Ujhely, Rákóczy-u. (saját házban.)

Számtalan előkelő kitüntetés és elismerés.

Az Eperjesi Népbank Kályhagyára

ajánlja chamotte agyagból két-
szer égetett



cserépkályháit,
kandallóit

és bármely alaku

diszkályháit

barna, zöld, chamois, seladonzöld, bőrbarna, szürke, por-
cellánfehér, vagy különféle majolica színekben.

Kályháink utólréhetetlen tulajdonságai: **a tartósság,**
**a külső csin, s a saját módszer szerinti tüsszer-
vény építés,** melyért teljes felelősséget vállalunk.

Gyárunk, mint kályhagyár az ország legelső, legna-
gyobb s legkiterjedtebb iparvállalata.

Bővebb felvilágosítással és költségvetéssel — ere-
deti gyári árban szolgálnak **Behyna testvér urak**
S.-A.-Ujhelyben, mint zempléni megyei főképviselők;
és **Glück Mór** ur **Nagy-Mihályban,** valamint a
gyár vezetősége **Eperjesen.** — Hol a minták meg-
tekinthetők és kiválaszthatók.

Eperjesi Népbank Kályhagyára.

Szerelőink munkájáért felétlen jóttállás.

Teljes megtekintés a tűzoltó aranyon.

Aludó és egyenletes hőmérséklet

Sienit, granit, labrador, szürke és fehémárvány, valamint homokkő

SIRKÖVEK ÉS PYRAMISOK

nagy raktára ősválasztékban 5—1000 frtig.

BURGER M. sirkőraktárában S.-A.-Ujhelyben

a „Vörös ökör“ épületben

Ugyanitt siremlék-kövek vésése, aranyozása és felállítása, a legjutányosabb árban elvállaltatik
Sirdomb körkerítések és vasrácszatok felállítása a legszebb és legerősebb kivitelben.



E rovatban egyszeri közlésért
5 sorig 50 fillér fizetendő.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Cím nélküli hirdetésokról készség-
gel ad felvilágosítást a kiadóhivatal

Apró hirdetések

közzétételére

legalkalmasabb Zempléni vá-
r megye legerjedtebb s
egyetlen politikai lapja

a

Felsőmagyarországi Hírlap.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

E rovatban egyszeri beiktatás 5 so-
rig 50 fillér, minden további szó 4
fillérbe kerül, vastagabb betűkből 8
fillér. Felvilágosításokat szíves kész-
séggel ad a kiadóhivatal. Levélbeli
tudakozódásokra pontosan válaszo-
lunk, ha a szükséges levélbélyeg be-
küldetik.

Vidékről beküldhetők az apróhírde-
tések postautalvánnyal; a posta-
utalvány szelvényére az apróhírde-
tés szövege is feljegyezhető.

Elegáns levélpapírok

dobozonként

1 koronáért

KAPHATÓ

Landesmann Miksa és Társa

könyvkereskedésében

Sátoralja-Ujhely

Wekerle-tér 502.

Két-három fiatal ember

izr. háznál jó kosztot kaphat.

Bővebbet Zinner Vilmos

ékszerésznél.

Sérvkötők

(Elsőrangú gyártmány.)

nagyválasztékban kapható

Landesmann S.

saijgyártó üzletében

S.-a.-Ujhely, Rákóczy-utca.

Egy Conservatoriumot végzett

zongora-tanítónő

zongora órák adására

ajánlkozik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.



Arverés.

Az első s.-a.-ujhelyi zálogházban
az árverés

Szept. hó 27-én délelőtt 9 órakor
fog megtartatni.



Egy jó házból való fiú

tanulóul felvétetik

egy fűszerüzletben

Bővebbet a kiadóhivatalban.



